

Andere Keuzes Keihard Nodig

SOCIALE TEGENBEGROTING 2020 - 2023

SP FRACTIE IN DE GEMEENTERAAD VAN ARNHEM 03 NOVEMBER 2019

Voorwoord

Arnhem, 3 november 2019

Het geld regeert de wereld. Overal leidt dit tot uitbuiting, honger, armoede, oorlog en ander onrecht. De verschillen tussen arm en rijk zijn de afgelopen tientallen jaren groter geworden. Ook in Nederland is dit zo. Huishoudens staan al veertig jaar stil. Het aantal dak- en thuislozen is gestegen, de zorg en het onderwijs staan onder grote druk, honderdduizenden kinderen groeien op in armoede en voedselbanken kunnen het werk niet aan. Een steeds groter deel van de economische groei is in de zakken van speculerende aandeelhouders verdwenen. Bedrijven potten steeds meer geld op.

De afbraakpolitiek van het Kabinet Rutte-Asscher heeft belangrijke taken naar de gemeenten overgebracht. Maar niet voordat ze daar fors op hadden bezuinigd. Veel gemeenten hebben tekorten. De overheid die het dichtst bij de mensen staat heeft het zwaar.

Voor u ligt de Tegenbegroting van de SP-fractie in de gemeenteraad van Arnhem. Hiermee proberen we de scheve verhoudingen in onze stad te lijf te gaan. Door te zorgen voor goede zorg en goede huisvesting en door de verschillen tussen rijk en arm te verkleinen. We realiseren we ons dat de invloed van de lokale politiek op de samenleving beperkt is, maar de ruimte die er is proberen we zo goed mogelijk te benutten. We halen het geld waar het zit en we brengen het naar waar het nodig is. Daarbij houden we oog voor de lokale economie en voor de samenleving als geheel.

Dit is iets wat de begroting van het Arnhems college niet doet. Want daar gaan de huishoudens fors meer betalen en krijgen rijke vastgoedbazen een belastingvoordeel. Daar wordt bezuinigd op de zorg voor ouderen en kinderen in nood en tal van andere belangrijke zaken. De tegenbegroting van de SP investeert juist in de samenleving en maakt ook de gemeentefinanciën weer helemaal gezond.

Gerrie Elfrink
Sarah Dobbe
Abdurrahman Cetintas

SP Fractie in de gemeenteraad van Arnhem

Inhoudsopgave

VOORWOORD	- 3 -
INHOUDSOPGAVE	- 4 -
<u>ANDERE KEUZES – INLEIDING</u>	- 6 -
DE ZORG ALS BASIS VAN BESCHAVING	- 6 -
AANPAKKEN VAN DE SLECHTSTE HUIZEN	- 7 -
GENOEG BETAALBARE HUIZEN	- 8 -
SP BUURTAANPAK 2.0	- 9 -
AANPAK ARMOEDE	- 9 -
LUISTEREN NAAR ARNHEMMERS	- 10 -
EEN FINANCIËEL GEZONDERE BEGROTING	- 10 -
HOE GAAN WE DIT BETALEN?	- 10 -
<u>BESTEDINGSVOORSTELLEN:</u>	- 11 -
VERSTERKING LOKALE DEMOCRATIE	- 11 -
v1.1 REFERENDUM	- 11 -
v1.2 STEMKAART CAMPAGNE IN WIJKEN MET LAGE OPKOMST	- 11 -
v1.3 VERSTERKING LOKALE OMROEP	- 11 -
v1.4 FONDS VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK	- 11 -
SP-BUURTAANPAK 2.0 (VOORMALIGE KRACHT & GSOIII-PREVENTIEWIJKEN)	- 12 -
v2.1 STIMULERINGSREGELING BUURTECONOMIE KLEINE ONDERNEMERS	- 12 -
v2.2 ONDERSTEUNING WIJKAGENTEN	- 12 -
v2.3 WINKELCENTRUM DRIESLAG MALBURGEN + DWS	- 12 -
v2.4 EXTRA WIJKBUDGETTEN SP-BUURTAANPAK 2.0 WIJKEN	- 13 -
v2.5 SPREIDING DOELGROEPEN	- 13 -
SCHRAPPEN BEZUINIGINGEN ZORG EN JEUGDZORG	- 14 -
VERSTERKEN ZORG EN JEUGDZORG	- 14 -
v4.1 BESTRIJDING ZORGCOWBOYS	- 14 -
v4.2 GEEN EIGEN RISICO VOOR MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN	- 15 -
v4.3 GRATIS AANVULLENDE ZORGVERZEKERING MET GOEDE TANDZORG BIJ LAAG INKOMEN	- 15 -
v4.4 ZORGBUURTHUIS	- 15 -
v4.5 BIJDRAGE AAN SOCIAAL NOODFONDS ZORG + PARTICIPATIE	- 15 -
SCHRAPPEN BEZUINIGINGEN OP ARMOEDEBESTRIJDING & PARTICIPATIE	- 16 -
v5.1 GEEN FINANCIËLE TAAKSTELLING OP BUIG	- 16 -
v5.2 GEEN FINANCIËLE TAAKSTELLING OP AMBITIE DOORBRAAK NAAR WERK	- 16 -
v5.3 GEEN BEZUINIGINGEN OP GELREPAS	- 16 -
WERK, INKOMEN, ARMOEDEBESTRIJDING EN SCHULDHULP	- 17 -
v6.1 DOORONTWIKKELING VAN SCALABOR TEN BEHOEVE VAN DE DOELGROEP	- 17 -
v6.2 EXTRA BIJDRAGE AAN VOEDSELBANK	- 17 -
v6.3 GRATIS OV ABONNEMENT MINIMA 130%	- 17 -
v6.4 ONDERSTEUNING KLEINE ZELFSTANDIGEN EN ZZP'ERS	- 18 -
v6.5 HUISVESTING DIVERSE STICHTINGEN ARMOEDEBESTRIJDING	- 18 -
MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	- 18 -
v7.1 NIET BEZUINIGEN OP VROUWENOPVANG	- 19 -
v7.2 NIET BEZUINIGINGEN OP MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	- 19 -
v7.3 DAKLOOSHEID VOORKOMEN EN VERHELPEN	- 19 -

SPORT EN BEWEGEN.....	- 19 -
V8.1 VERSTERKING SPORTVERENIGINGEN KRACHTWIJKEN	- 19 -
V8.2 ONDERZOEK EN INVESTERINGEN FIETSINFRASTRUCTUUR	- 20 -
V8.3 VERKLEINEN GEZONDHEIDSVERSCHILLEN WIJKEN	- 20 -
WONEN	- 21 -
V9.1 KLIMAATFONDS NAAR VERDUURZAMEN SCHIMMELWONINGEN	- 21 -
V9.2 NIEUWE WOONBUURT CAMPING ARNHEM	- 21 -
V9.3 AANPAK HUISJESMELKERS.....	- 21 -
DIERENWELZIJN	- 22 -
V10 EXTRA BIJDRAGE HUISVESTING DIERENTEHUIS.....	- 22 -

RECHTVAARDIGE LOKALE BELASTINGEN ..... - 23 -

BESTEEDBAAR INKOMEN VAN HUISHOUDENS STAAT AL BIJNA VEERTIG JAAR STIL.....	- 23 -
FIGUUR 1: HUISHOUDENS KRIJGEN EEN STEEDS KLEINER DEEL VAN HET NATIONAAL INKOMEN.....	- 24 -
FIGUUR 2: AANDEEL NIET-FINANCIËLE BEDRIJVEN SINDS DE JAREN TACHTIG BIJNA VERDRIEVOLDIGD.....	- 24 -
BELASTINGEN VAN BEDRIJVEN EN HUISHOUDENS IN NEDERLAND.....	- 25 -
FIGUUR 3: VENNOOTSCHAPSBELASTING SINDS JAREN '80 BIJNA GEHALVEERD.	- 25 -
FIGUUR 4: OZB TARIEF EIGENAREN NIET-WONINGEN IN NIJMEGEN SINDS 2015 VERDUBBELD.....	- 26 -
BELASTING- EN PREMIEDRUK HUISHOUDENS VERSCHILLENDE WELVAARTSGROEPEN.....	- 26 -
HUISHOUDENS MET LAGE WELVAART BETALEN RELATIEF VEEL LOKALE BELASTING	- 26 -
HUISHOUDENS MET HOGE WELVAART BETALEN RELATIEF WEINIG LOKALE BELASTING.....	- 27 -
FIGUUR 5: TOTALE LASTEN EN PREMIEDRUK WELVAARTSGROEPEN	- 27 -
HUISHOUDENS BETALEN BIJ DE SP MINDER, VASTGOEDMAGNATEN MEER.	- 28 -
EEN IMPULS VOOR DE LOKALE ECONOMIE	- 28 -
EEN RECHTVAARDIG EN BETER LOKAAL BELASTINGSTELSEL	- 28 -
V11.1 DE AFVALSTOFFENBELASTING VOOR HUISHOUDENS WORDT VERMINDERD.	- 28 -
V11.2 RECHTVAARDIGERE LOKALE LASTEN VIA DE RIOOLHEFFING VOOR WONINGEN	- 29 -
V11.3 RECHTVAARDIGERE LOKALE LASTEN VIA DE RIOOLHEFFING VOOR BEDRIJVEN	- 29 -
D1 EXTRA BELASTINGOPBRENGST	- 29 -
VERREKENEN EIGENAREN HOGERE LASTEN NIET METEEN DOOR IN DE HUUR?	- 30 -
CORPORATIEWONINGEN.....	- 30 -
DOORREKENING BELASTINGMAATREGELEN	- 30 -
EEN WONING MET WOZ-WAARDE VAN €107.000,-	- 31 -
EEN WONING MET WOZ-WAARDE VAN €214.000,-	- 32 -
EEN WONING MET WOZ-WAARDE VAN €500.000,-	- 33 -
EEN WONING MET WOZ-WAARDE VAN €1.000.000,-	- 34 -
EEN NIET-WONING MET WOZ-WAARDE VAN €100.000,-	- 35 -

DEKKINGSVOORSTELLEN ..... - 36 -

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN TEGENBEGROTING..... - 39 -

GEZONDE GEMEENTEFINANCIËN; DE TEGENBEGROTING SLAGT ER WEL IN..... - 40 -

FINANCIEEL OVERZICHT TEGENBEGROTING..... - 41 -

Andere keuzes – inleiding

Het bestuur van GroenLinks, VVD, D66 en PvdA in Arnhem heeft besloten waar ze het geld van de gemeente aan wil gaan uitgeven. Maar in plaats van te doen wat nodig is, kijkt het college weg van de mensen in de stad. In plaats van rechtvaardige keuzes te maken, wordt de tweedeling in de stad en tussen mensen groter gemaakt. Maar dit kan gelukkig ook anders. Door andere keuzes te maken kunnen we asociale bezuinigingen tegenhouden én voorstellen doen om het leven beter en mooier te maken voor álle Arnhemmers.

Andere keuzes zijn hard nodig. Want is het rechtvaardig dat:

- Huishoudens in Arnhem hun energierekening enorm zien stijgen terwijl grote vervuulende multinationals tientallen miljoenen subsidie krijgen om via een boomverslindende biomassacentrale de Arnhemse lucht te vervuilen?
- Pandjesbazen en vastgoedmagnaten minder hoeven te betalen terwijl voor huurders en huiseigenaren de lasten enorm stijgen?
- Er maar liefst 25 miljoen wordt bezuinigd op de zorg voor kinderen en ouderen terwijl zorgcowboys enorme winsten van ons zorggeld in hun zak kunnen steken?

Dit zijn de keuzes van dit college. De SP maakt andere keuzes. En wat blijkt? Het is haalbaar en betaalbaar. Dat zeggen wij niet alleen zelf, maar ook de ambtenaren van de gemeente Arnhem die dit voorstel voor de SP hebben bekeken en doorgerekend.

Wat willen wij?

De zorg als basis van beschaving

Dit college wil de komende jaren maar liefst 30 miljoen euro bezuinigen op zorg voor ouderen en voor kinderen, op hulp aan dak en thuislozen en op de vrouwenopvang. Dit is ronduit asociaal. We halen deze enorme bezuinigingen van tafel zodat Arnhemmers niet de dupe worden van de bezuinigingsdrift van dit

college. Maar we houden niet alleen de verslechtingen tegen die dit college voorstelt. We kunnen er namelijk ook voor zorgen dat het beter wordt.

Als je een laag inkomen hebt en je wordt ziek dan is het eigen risico een enorme drempel. Te veel mensen mijden zorg die ze nodig hebben vanwege deze boete op ziek zijn. Uit een recent onderzoek van eind augustus 2019 door RTL Nieuws¹ bleek bijvoorbeeld nog dat veel mensen niet meer rond kunnen komen door de zorgkosten die ze hebben, zorg weigert of zich in de schulden moet steken. Ook mondzorg is voor ruim 500.000 mensen in Nederland onbetaalbaar geworden.² Wij willen niet dat je aan iemands gebit kunt zien of iemand arm of rijk is. Goede zorg is een kwestie van beschaving. Deze tweedeling tussen arm en rijk, tussen ziek en gezond, gaan we in Arnhem aanpakken. We schrappen de boete op ziek zijn, het eigen risico, voor Arnhemmers met een laag inkomen via een basisverzekering zonder eigen risico, maar met tandzorg voor volwassenen.

De SP kiest voor Zorgbuurthuizen in Arnhem. Met het sluiten van de verzorgingshuizen is een gat ontstaan in de huisvesting en de zorg voor ouderen. Voor veel ouderen die niet thuis willen of kunnen blijven wonen bestaat er geen betaalbaar alternatief. Daarom heeft de SP het initiatief voor het Zorgbuurthuis ontwikkeld en gelanceerd. Oud kunnen worden in de eigen buurt, in een kleinschalige woonvoorziening die zoveel mogelijk lijkt op thuis. Waar partners samen kunnen wonen en niet gedwongen worden gescheiden omdat de een zorg nodig heeft en de ander niet. Met zoveel mogelijk aansluiting bij de buurt zodat mensen hun eigen sociale netwerk behouden. Als ouderen in het Zorgbuurthuis gaan wonen, komen er woonhuizen vrij, en daarmee draagt het bij aan de aanpak van de wooncrisis. Het Zorgbuurthuis is eerder enthousiast door een meerderheid van de Arnhemse gemeenteraad ontvangen, maar is helaas nog niet concreet van de grond gekomen. Daarom zal een aanjager van het zorgbuurthuis aan de slag gaan met het inventariseren van behoefte in de buurten en het realiseren van zorgbuurthuizen, te beginnen met een pilot.

Aanpakken van de slechtste huizen

Ongeveer een op de vijf Arnhemmers woont in een huis met vocht en schimmel.^{3 4} Rond de 40 procent van de huurwoningen die vóór 1960 zijn gebouwd hebben met vocht en schimmel te maken. De gevolgen kunnen groot zijn. Uit zeer recent onderzoek blijkt dat één op de drie kinderen in een ongezond huis woont, dat de

---

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4818521/financiele-problemen-zorg-zorgkosten-duur-geldnood>

² <https://doktersvandewereld.org/campagnes/mondzorg/>

³ <https://www.ad.nl/wonen/een-op-de-vijf-nederlanders-woont-in-huis-met-vocht-en-schimmel~a6121ed5/>

⁴ <https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Arnhem&id=7d7e96ca-3555-4be0-a365-a97094479471> - antwoord op vraag 1

kans dat zij ziek worden van hun eigen huis tot 4,3 keer zo groot is als normaal, en dat niet alleen de levenskwaliteit maar ook de levensverwachting omlaaggaat.⁵ Dit moeten we ons als gemeente aantrekken.

De inzet van de gemeente tot nu toe is helaas onvoldoende is gebleken om dit probleem aan te pakken. Op dit moment staat Arnhem op een vijfde plaats in de lijst van 15 minst duurzame grote gemeenten, en zijn driekwart van de woningen in Arnhem verre van duurzaam met een energielabel van C of lager.⁶

Maar nu is er een unieke kans er wél echt iets aan te doen. Door het klimaatfonds in te zetten voor het energiezuinig maken van de slechtste huizen in Arnhem, voor de mensen die dat niet zelf kunnen betalen. Want niet alleen worden de huizen gezonder voor de gezinnen die dar nu wonen. Ook pakken we daarmee energiearmoede aan, en daarmee past het perfect in de doelstellingen van dit fonds. De meeste klimaatwinst, volgens de zogenaamde 'trias energetica' begint namelijk bij energiebesparing.

Daarom zetten we het klimaatfonds in voor het opsporen van de ongezonde huizen via een onderzoek naar vocht- en schimmelhuizen en het openen van een meldpunt voor huurders en huiseigenaren. De aanpak van de slechtste huizen kunnen we, met cofinanciering vanuit de provincie, met het klimaatfonds mogelijk maken.

Genoeg betaalbare huizen

Er is een wooncrisis. Ook in Arnhem is er een groot tekort aan betaalbare huizen. Dat komt niet vanzelf goed. Er moet daarom een stop komen op het stijgen van de huren boven de grens van sociale huur. Want door huurstijgingen worden veel betaalbare huizen onbetaalbaar. Ook door het omvormen van Camping Arnhem kunnen we de strijd met de wooncrisis aangaan. Deze camping wordt nu al permanent bewoond door Arnhemmers en gebruikt als huisvesting voor arbeidsmigranten. Door het omvormen van deze camping tot een echte woonbuurt lossen een deel van de wooncrisis op, herstellen we de rechten van huurders, gebruiken we ruimte die nu al voor wonen wordt gebruikt, en laten de verantwoordelijkheid van de overheid niet over aan malafide steeds rijker wordende campingbazen.

---

⁵<https://www.ad.nl/wonen/een-op-de-drie-kinderen-woont-in-een-ongezond-huis-br-br~a0be5e9a/>

⁶<https://www.gelderlander.nl/nijmegen-e-o/driekwart-woningen-arnhem-en-nijmegen-verre-van-duurzaam~a63f7ae9/>

SP Buurtaanpak 2.0

Er zijn grote verschillen tussen buurten in Arnhem. Het maakt uit in welk deel van Arnhem je woont hoe gezond je leefomgeving en je huis is, hoe veilig je bent, of er plek is om te sporten, om muziek te maken of om te kunnen ondernemen. Steeds meer buurten voelen zich vergeten en de druk op deze buurten wordt alleen maar meer opgevoerd, door bijvoorbeeld het huisvesten van kwetsbare groepen in alleen deze buurten en niet waar de rijkere Arnhemmers wonen. In plaats van de druk verder op te voeren in wijken zoals Malburgen, Het Broek, de Geitenkamp en Presikhaaf Geitenkamp, Sint Marten, Elderveld, Vredenburg/Kronenburg en De Laar investeren we daar met de SP-buurtaanpak 2.0. Wij willen de tweedeling tussen buurten in Arnhem verkleinen. Dat betekent dat er meer wordt gedaan aan veiligheid, dat kwetsbare groepen niet allemaal alleen in bepaalde buurten worden gehuisvest, dat de bewoners van deze buurten meer te zeggen krijgen over hun eigen leefomgeving en dat kleine ondernemers ondersteund worden. Geen bezuinigingen op de buurt, maar investeren. Omdat het nodig is én omdat het kan.

Aanpak armoede

Bezuinigingen neerleggen bij de armste Arnhemmers is ronduit asociaal. Maar toch gaat dit college bezuinigen op participatie en armoedebestrijding. De uitgaven op dit terrein zullen maar liefst 5 miljoen euro minder zijn in 2023.⁷ De SP vindt dat de verschillen tussen arm en rijk in de stad moeten worden aangepakt, en niet nog verder vergroot. Terwijl dit college belastingvoordelen geeft aan pandjesbazen en vastgoedmagnaten, wordt er geld weggehaald bij de Gelrepas, op het naar werk helpen van mensen, op de vangnetuitkering, op schuldhulp, de opvang voor vrouwen die acuut een veilig onderkomen nodig hebben en de opvang voor daklozen. Dat is volstrekt onrechtvaardig. De SP draait dit dan ook om en haalt deze bezuinigingen van tafel.

De SP maakt sociale keuzes. We investeren in de voedselbank en de sociale werkvoorziening. We ondersteunen kleine zelfstandigen. En: we maken openbaar vervoer voor mensen met een laag inkomen gratis tijdens de daluren. Zo verkleinen we niet alleen de tweedeling maar ook de fysieke afstand tussen buurten en mensen.

---

⁷ Zie concept-begroting gemeente Arnhem p125

Luisteren naar Arnhemmers

Dit college maakt slechte keuzes met grote gevolgen voor veel Arnhemmers. Als er beter naar mensen zou worden geluisterd dan zou dit college aan de kant van de mensen staan en niet aan de kant van huisjesmelkers en pandjesbazen. Veel mensen worden niet gehoord. De meeste mensen hebben namelijk wel wat beters te doen dan naar het stadhuis te komen om bij gemeenteraadsvergaderingen te zitten. Of zij hebben het vertrouwen in de politiek inmiddels helemaal verloren en blijven tijdens verkiezingen thuis. Daarom wil de SP investeren in de lokale democratie, in de betrokkenheid van mensen. Belangrijke onderwerpen moeten ook per referendum besloten kunnen worden. We bevorderen de opkomst tijdens verkiezingen, zodat de stem van mensen gehoord wordt. En: we versterken de lokale omroep en journalistiek. Goede en kritische journalistiek is ontzettend belangrijk om mensen te informeren, om te zorgen dat de politiek niet ongemerkt onrechtvaardige besluiten kan nemen, en om te onderzoeken.

Een financieel gezondere begroting

De jaarrekening van 2018 werd afgesloten met genoeg geld in de gemeentekas. Maar de begroting van 2019, de eerste van de nieuwe coalitieperiode, werd een groot fiasco. Binnen een maand werd bekend dat er een 'misrekening' van meer dan twaalf miljoen per jaar was gemaakt. Dit bedrag liep in de maanden daarna op naar meer dan achttien miljoen. Door dit wanbeleid is er een gat in de financiële reserves geslagen. Het college laat het erbij en doet hier niets aan. De SP herstelt dit weer.

Hoe gaan we dit betalen?

We draaien een aantal van de keuzes van dit rechtse GroenLinks, VVD, D66 en PvdA college om. Met de keuzes van dit college betalen pandjesbazen en vastgoedmagnaten minder en stijgen de lasten van huurders en huiseigenaren enorm. De SP doet dit andersom. Daar zijn huisjesmelkers misschien niet blij mee, maar de meeste Arnhemmers wel. We stoppen geld niet onnodig in een spaarpot, want dat geld levert meer op als we het investeren in de samenleving. Daar is het ook voor bedoeld. In plaats van bezuinigen op mensen, kan het bestuur kritisch naar zichzelf kijken waar het goedkoper kan. De SP stelt 5% bezuiniging voor op het stadsbestuur zelf.

De andere keuzes van de SP in Arnhem zijn gewoon te betalen. En wat blijkt? De financiën van de gemeente Arnhem worden er nog kerngezond van ook. De SP voorstellen zijn haalbaar en betaalbaar, dus laten we dit zo snel mogelijk gaan doen.

Bestedingsvoorstellen:

Versterking lokale democratie

De SP wil investeren in de lokale democratie, in de betrokkenheid van mensen.

v1.1 Referendum

Om de betrokkenheid bij de lokale democratie te versterken streven we na jaarlijks een referendum te houden.

v1.2 Stemkaart campagne in wijken met lage opkomst

Om de betrokkenheid bij de lokale democratie te versterken wordt er bij elke verkiezing en bij elk referendum een campagne gehouden voordat mensen hun stemkaart krijgen. Dan gooien mensen hun stemkaart niet weg en stimuleren we dat mensen hun stem gaan uitbrengen. Deze campagne wordt gehouden in wijken met een opkomst van minder dan 45% bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen en wordt bij voorkeur uitgevoerd samen met mensen uit de wijk zelf, bijvoorbeeld met sleutelfiguren uit de wijk.

v1.3 Versterking lokale omroep

Om de betrokkenheid van mensen bij de lokale democratie te versterken is een goede lokale omroep noodzakelijk. Door te investeren in de samenwerking van RTV Arnhem met Omroep Gelderland kunnen zij hun werk beter doen.

v1.4 Fonds voor onderzoeksjournalistiek

Om de betrokkenheid van mensen bij de lokale democratie te versterken is ook goede kritische onderzoeksjournalistiek van belang. Daarom komt er een fonds voor onderzoek door gekwalificeerde journalisten. De Gelderlander Arnhem en Omroep Gelderland kunnen daarbij een rol vervullen om ervoor te zorgen dat het geld op

een goede manier wordt toegewezen. Het college maakt hiervoor een raadsvoorstel.

V1	versterking democratie	2020	2021	2022	2023
v1.1	referendum		100	100	100
v1.2	stemkaart campagne in wijken met lage opkomst		20	20	20
v1.3	versterking lokale omroep	20	100	100	100
v1.4	fonds voor onderzoeksjournalistiek	50	50	50	50
	subtotaal:	70	270	270	270

SP-buurtaanpak 2.0 (voormalige Kracht & GS0III-preventiewijken)

Bepaalde wijken staan onder veel druk. Extra aandacht is nodig in: Malburgen, Presikhaaf, het Arnhemse Broek, Klarendal, Geitenkamp, Sint Marten, Elderveld, Vredenburg/Kronenburg en De Laar.

v2.1 Stimuleringsregeling buurteconomie kleine ondernemers

Deze investering is bedoeld om de leefbaarheid in deze wijken te verbeteren en de wijk economie te versterken. Kleine ondernemers worden ondersteund zodat zij investeringen kunnen doen in deze wijken. Het college gaat dit na onderzoek onder wijkondernemers verder uitwerken en komt met een voorstel naar de raad.

v2.2 Ondersteuning wijkagenten

Dit geld is bedoeld om wijkagenten in deze wijken te ondersteunen. Het kan worden ingezet voor handhavers die aan wijkagenten worden gekoppeld. Maar het geld kan ook besteed worden aan andere dingen die de wijkagenten ondersteunen in hun werk. De burgemeester en de betrokken wijkagenten werken dit samen uit. Het college komt met een voorstel naar de raad.

v2.3 Winkelcentrum Drieslag malburgen + DWS

Dit bedrag komt oorspronkelijk uit het project Malburgen. Het college heeft bij de tussenrapportage (Turap 2-2019) voorgesteld om dit geld niet bij project Malburgen te laten maar in plaats daarvan in de Algemene Reserve te laten vallen. Maar dit geld is in Malburgen nodig voor het opknappen van Winkelcentrum De Drieslag en

voor de huisvesting van muziekvereniging DWS. Daar gaan we het dan ook aan besteden. -zie ook SP Amendement bij Turap-2 2019.

v2.4 Extra wijkbudgetten SP-buurtaanpak 2.0 wijken

We investeren vanaf nu extra in de wijkbudgetten van de 'SP-buurtaanpak 2.0-wijken'. Het college maakt samen met de bewoners, de wijkteams leefomgeving en de wijkplatforms een verdeling van het extra geld en komt met een voorstel naar de raad.

v2.5 Spreiding doelgroepen

Een 'coördinator spreiding doelgroepen' gaat zorgen dat kwetsbare doelgroepen worden gehuisvest in een passende en zorgzame omgeving. Op plekken en in wijken met voldoende draagkracht.

V2	wijk aanpak 2.0 (voormalige Kracht & GSOIII preventiewijken)	2020	2021	2022	2023
v2.1	stimuleringsregeling wijkeconomie kleine ondernemers		500	500	500
v2.2	ondersteuning wijkagenten		500	500	500
v2.3	winkelcentrum Drieslag malburgen + DWS		1000		
v2.4	Extra wijkbudgetten Kracht- en GSOIII wijken		1000	1000	1000
v2.5	spreiding doelgroepen	50	100	100	100
	subtotaal:	50	3100	2100	2100

Schrappen bezuinigingen zorg en jeugdzorg

Dit college wil de komende jaren meer dan 25 miljoen euro bezuinigen op zorg voor ouderen en voor kinderen. Dit is ronduit asociaal. We halen deze enorme bezuinigingen van tafel zodat Arnhemmers niet de dupe worden van de bezuinigingsdrift van dit college.

V3	schrappen bezuinigingen zorg en jeugdzorg	2020	2021	2022	2023
v3.1	schrappen bezuiniging beschermd wonen	2400	4000	4000	4000
v3.2	schrappen bezuiniging verblijfszorg jeugd			750	750
v3.3	schrappen bezuiniging ambulante begeleiding WMO	1400	1400	1400	1400
v3.4	schrappen bezuiniging dagbesteding	200	200	200	200
v3.5	schrappen bezuiniging doelgroepenvervoer	250	250	250	250
v3.6	schrappen bezuiniging activerend werk	20	160	160	200
v3.7	geen bezuiniging dmv poh jeugd	200	200	200	200
v3.8	geen bezuiniging dmv hervormen drang	100	100	100	100
v3.9	geen bezuiniging aanpassen inzet sociale wijkteams			100	100
	subtotaal:	4570	6310	7160	7200

Versterken zorg en jeugdzorg

We houden niet alleen de verslechtering tegen die dit college voorstelt. We kunnen er namelijk ook voor zorgen dat het beter wordt.

v4.1 Bestrijding zorgcowboys

We stellen een jager op zorgcowboys aan, om megawinsten en fraude met zorggeld aan te pakken en ervoor te zorgen dat iedereen de zorg krijgt zoals het hoort. Geen kantoorbaantje, maar een goede onderzoeker en een strijder voor goede zorg en burenrust. Het college komt met een voorstel naar de raad.

v4.2 Geen eigen risico voor mensen met een laag inkomen

Iedereen met een inkomen tot 130% kan zonder extra kosten een collectieve aanvullende verzekering afsluiten zonder eigen risico en waarin goede tandverzorging is gedekt (GTV750) zie ook v4.3

v4.3 Gratis aanvullende zorgverzekering met goede tandzorg bij laag inkomen

Iedereen met een inkomen tot 130% kan zonder extra kosten een collectieve aanvullende verzekering afsluiten zonder eigen risico en waarin goede tandverzorging is gedekt (GTV750) (zie ook v4.2)

V4.4 Zorgbuurthuis

Er worden ambtenaren vrijgemaakt om ervoor te zorgen dat er Zorgbuurthuizen in Arnhem komen. Dit doen zij door partijen bij elkaar te brengen en bijvoorbeeld onderzoek te doen of te organiseren, QuickScans te doen, een stimuleringsregeling op te zetten. Het college komt met een uitgewerkt voorstel.

v4.5 Bijdrage aan sociaal noodfonds zorg + participatie

Dit noodfonds heeft haar nut voor de zorg in het verleden al vaak bewezen. Een sociaal noodfonds is wel zo sociaal. En: doordat door deze buffer de risico's op financiële tekorten verkleint, neemt de kans dat de gemeente in de financiële problemen komt af; de zogenaamde 'weerstandsfactor' wordt daardoor verbeterd.

V4	zorg en jeugdzorg	2020	2021	2022	2023
v4.1	bestrijding zorgcowboys	50	100	100	100
v4.2	eigen risico voor minima >130% afgedekt in eigen risico	2100	2100	2100	2100
v4.3	gratis aanvul. zorgverz. met goede tandzorg voor minima >130%	2400	2400	2400	2400
v4.4	zorgbuurthuis	100	100	100	100
v4.5	bijdrage aan sociaal noodfonds zorg + participatie	6000	1000		
	subtotaal:	10650	5700	4700	4700

Schrappen bezuinigingen op armoedebestrijding & participatie

Bezuinigingen neerleggen bij de armste Arnhemmers is ronduit asociaal. Maar toch gaat dit college bezuinigen op participatie en armoedebestrijding. Het college wil hiervoor steeds minder uitgeven – maar liefst 5 miljoen euro minder in 2023. De SP vindt dat de verschillen tussen arm en rijk in de stad moeten worden aangepakt, en niet nog verder vergroot.

v5.1 Geen financiële taakstelling op BUIG

Financiële resultaatsverplichtingen, ofwel het doel om te bezuinigen op deze manier betekent een levensgroot risico dat mensen niet zozeer aan het werk worden geholpen als wel dat zij vooral de uitkering worden uitgewerkt. Dit kan grote gevolgen hebben in de levens van deze mensen, voor de samenleving, maar ook voor de daklozenopvang.

v5.2 Geen financiële taakstelling op ambitie Doorbraak naar Werk

Financiële resultaatsverplichtingen op Doorbraak naar Werk betekent een levensgroot risico dat mensen niet zozeer aan het werk worden geholpen als wel dat zij vooral de uitkering worden uitgewerkt. Dit kan grote gevolgen hebben in de levens van deze mensen, voor de samenleving, maar ook voor de daklozenopvang.

v5.3 Geen bezuinigingen op Gelrepas

Bezuinigen op de Gelrepas betekent bezuinigen op de allerarmsten van Arnhem. Als er al geld bespaard kan worden door automatisering, dan hoort dat ten goede te komen aan de groep voor wie het geld bedoeld is. Dat gebeurt bij cultuur ook, er is geen reden waarom dat hier niet kan.

V5	schrappen bezuinigingen armoedebestrijding & werk	2020	2021	2022	2023
v5.1	geen financiële taakstelling op BUIG				2000
v5.2	geen financiële taakstelling op ambitie Doorbraak naar Werk		150	872	23
v5.3	geen bezuinigingen op Gelrepas		118	118	118
	subtotaal:	0	268	990	2141

Werk, inkomen, armoedebestrijding en schuldhulp

De SP vindt dat de verschillen tussen arm en rijk in de stad moeten worden aangepakt, en niet nog verder vergroot. De SP maakt sociale keuzes. We investeren in de voedselbank en de sociale werkvoorziening. We ondersteunen kleine zelfstandigen. En: we maken openbaar vervoer voor mensen met een laag inkomen gratis tijdens de daluren. Zo verkleinen we niet alleen de tweedeling maar ook de fysieke afstand tussen buurten en mensen. Wij willen niet dat je aan iemands gebit kunt zien of iemand arm of rijk is. Goede zorg is een kwestie van beschaving. Deze tweedeling tussen arm en rijk, tussen ziek en gezond, gaan we in Arnhem aanpakken. We schrappen de boete op ziek zijn, het eigen risico, voor Arnhemmers met een laag inkomen via een basisverzekering zonder eigen risico, maar met tandzorg voor volwassenen.

v6.1 Doorontwikkeling van Scalabor ten behoeve van de doelgroep

De Sociale Werkplaats is door het kabinet Rutte-Asscher op slot gezet. Als gemeente Arnhem hoeven we ons daar niet zomaar bij neer te leggen. Scalabor blijft zich inzetten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De ruimte die ontstaat kan prima worden ingezet om de mensen voor wie het is bedoeld beter te bereiken en verder te helpen op het gebied van de bestrijding van laaggeletterdheid, gezonde leefstijl, hulp bij schulden en omgaan met geld. Het college komt in samenspraak met Scalabor en de doelgroep met een raadsvoorstel.

v6.2 Extra bijdrage aan voedselbank

De voedselbank moet de eindjes aan elkaar knopen. Met deze extra bijdragen kunnen ze een koelwagen aanschaffen en komen ze wat ruimer in de financiën te zitten. Een winkelpunt voor Arnhem-Noord kan hier ook mee worden mogelijk gemaakt.

v6.3 Gratis OV abonnement minima 130%

Iedereen met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm kan gratis onbeperkt reizen met de bus in de daluren. Het college komt met een uitgewerkt voorstel naar de raad.

v6.4 Ondersteuning kleine zelfstandigen en zzp'ers

Deze middelen worden toegevoegd aan het armoedebudget. Het college werkt samen met de doelgroep een plan uit voor de besteding⁸.

v6.5 Huisvesting diverse stichtingen armoedebestrijding

Dit college heeft de diverse stichtingen opgeroepen om een gezamenlijk plan voor huisvesting te maken. Zonder steun van de gemeente gaat dit waarschijnlijk niet tot een oplossing van de huisvestingsproblemen leiden. Het hier genoemde bedrag kan naar goeddunken door het college worden besteed. Hetzij in de vorm van kapitaallasten, hetzij in de vorm van een bijdrage in de huur. De uitvoering ligt bij het college.

V6	werk, inkomen, armoedebestrijding en schuldhulp	2020	2021	2022	2023
v6.1	doorontwikkeling scalabor tbv doelgroep		500	500	1000
v6.2	extra bijdrage aan voedselbank	200	150	150	150
v6.3	gratis OV abonnement minima 130%		1700	1700	1700
v6.4	ondersteuning kleine zelfstandigen en zzp'ers	50	500	500	500
v6.5	huisvesting diverse stichtingen armoedebestrijding	100	200	200	200
	subtotaal:	350	3050	3050	3550

Maatschappelijke opvang

Dit college wil de komende jaren maar liefst 4 miljoen euro bezuinigen op hulp aan dak en thuislozen en op de vrouwenopvang. Dit is ronduit asociaal. We halen deze enorme bezuinigingen van tafel zodat Arnhemmers niet de dupe worden van de bezuinigingsdrift van dit college.

⁸ <https://www.ad.nl/ad-werkt/zzp-ers-lopen-grootste-risico-op-armoede~a4b4bceb/>

v7.1 Niet bezuinigen op vrouwenopvang

De vrouwenopvang loopt nu al tegen grote uitdagingen aan. Vrouwenmishandeling, seksueel misbruik en mensenhandel komen nog steeds veel voor. Vrouwen die hiervan het slachtoffer worden verdienen onze bescherming. Zij verdienen niet minder, maar juist méér ondersteuning, bijvoorbeeld bij financiële problemen veroorzaakt door hun ex-partner.

v7.2 Niet bezuinigen op maatschappelijke opvang

Nederland kent veel dak- en thuislozen. En als gevolg van het afbraakbeleid van het kabinet Rutte-Asscher zijn dat er alleen maar meer geworden. Uit onderzoek blijkt dat er meer inzet nodig is, en niet minder: Ook in Arnhem!

v7.3 Dakloosheid voorkomen en verhelpen

Soms verliezen mensen hun huis, terwijl dat helemaal niet hoeft als zij een beetje ondersteund zouden worden om problemen op te lossen. Als je eenmaal dakloos bent heeft dat grote gevolgen voor je leven en je toekomst. Daarom moeten we inzetten om dakloosheid te voorkomen en mensen te helpen om hun leven weer op de rit te krijgen.

V7	maatschappelijke opvang	2020	2021	2022	2023
v7.1	niet bezuinigen op vrouwenopvang	200	200	200	200
v7.2	niet bezuinigen op maatschappelijke opvang	760	760	760	760
v7.3	dakloosheid voorkomen en verhelpen	50	100	100	100
	subtotaal:	1010	1060	1060	1060

Sport en bewegen

v8.1 Versterking sportverenigingen krachtwijken

Het ontbreekt sportverenigingen in krachtwijken vaak aan bestuurlijke slagkracht. Dit speelt bijvoorbeeld in het voetbal. Veel voetballertjes spelen bij verenigingen buiten de wijk, en hun ouders doen daar vrijwilligerswerk. De voetbalverenigingen in de

wijk zitten daardoor in een neerwaartse spiraal. Dit geld is bedoeld om deze spiraal te doorbreken. Dat begint bij bestuurlijke slagkracht waarna het kader versterkt kan worden. Ook ledenbinding in de wijk is van groot belang. Soms is er wel sprake van een bloeiende vereniging in de wijk, maar dan betreft het een sport met een stedelijke of regionale verenigingsschaal. Dan is de vereniging wel gevestigd in de wijk, maar is het ledenbestand dat niet. Deze middelen kunnen deels ook ingezet worden om dit gat tussen vereniging en (jeugdige) wijkbewoners dicht te slaan. Het college werkt dit verder uit en doet een voorstel aan de raad.

V8.2 Onderzoek en investeringen fietsinfrastructuur

Fietsen is gezond, goedkoop en schoon. Het is, samen met gratis OV voor minima, het belangrijkste middel om mobiliteitsarmoede te bestrijden. Fietsen wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Arnhem wil de fietsstad van Nederland worden.

Bereikbaarheid per fiets wordt optimaal door een fietsstadsring, waar je kunt doorfietsen in je eigen tempo, zonder hinder van autoverkeer. We laten ons daarbij inspireren door de Nordbahntrasse en de Ertzbahntrasse.

v8.3 Verkleinen gezondheidsverschillen wijken

Uit onderzoek blijkt dat er grote gezondheidsverschillen tussen wijken bestaan. Deze middelen worden gericht ingezet om deze verschillen te verkleinen door middel van preventie; mensen worden geholpen bij een gezondere levensstijl. Leefstijl coaching hoort voor iedereen bereikbaar te zijn en niet slechts voor de mensen die het kunnen betalen. Bewezen interventies worden uitgebouwd. Naast Malburgen en Klarendal verdient ook Presikhaaf een beweegcentrum waar de wijk trots op kan zijn. Het college komt met een uitgewerkt voorstel naar de raad.

V8	sport en bewegen	2020	2021	2022	2023
v8.1	versterking sportverenigingen krachtwijken	100	300	300	300
v8.2	onderzoek en investeringen fietsinfrastructuur	100	100	1000	1000
v8.3	verkleinen gezondheidsverschillen wijken	100	400	400	400
	subtotaal:	300	800	1700	1700

Wonen

v9.1 Klimaatfonds naar verduurzamen schimmelwoningen

De spelregels voor de toekenning van geld uit het klimaatfonds worden veranderd zodat het geld wordt ingezet voor de bestrijding van schimmelwoningen. Hiermee worden verschillende doelen op het gebied van energiebesparing en verduurzaming, armoedebestrijding en volksgezondheid tegelijkertijd gehaald. Bovendien kan er volop gebruikt gemaakt worden van cofinanciering door de provinciale overheid en corporaties. Het college komt met een uitgewerkt voorstel naar de raad.

v9.2 Nieuwe woonbuurt camping Arnhem

De kosten en opbrengsten lopen via een te openen grondexploitatie. Eventuele meeropbrengsten zijn aannemelijk maar zijn hier niet in beeld gebracht. De maatschappelijke doelstellingen, namelijk fatsoenlijke huisvesting en uitbreiding van de woningvoorraad staan voorop. De bedoeling is om een gemengde woonbuurt te creëren, want hier is enorm veel behoefte aan in Arnhem. De uitwerking is in handen van het college. De huidige groep vaste campingbewoners wordt geherhuisvest in een fatsoenlijke woning met bijbehorende rechten. Dat kan op deze locatie zijn of ergens anders.

v9.3 Aanpak huisjesmelkers

Iedereen verdient een huis om trots op te zijn, met een fatsoenlijke huurprijs. Nog teveel mensen betalen teveel huur voor een woning die niet voldoet of zelfs onveilig en ongezond is. Huisjesmelkers moeten daarom harder aangepakt gaan worden. Dit kan uitgevoerd worden door een bijzondere opdracht te verstrekken aan het huurdershuis, maar ook andere manieren zijn denkbaar. Het college komt met een uitgewerkt voorstel.

V9	wonen	2020	2021	2022	2023
v9.1	klimaatfonds naar verduurzamen schimmelwoningen	0	0	0	0
v9.2	nieuwe woonbuurt camping arnhem	0	0	0	0
v9.3	aanpak huisjesmelkers	20	100	100	100
	subtotaal:	20	100	100	100

Dierenwelzijn

v10 Extra bijdrage huisvesting dierentehuis

Goede opvang van dieren is een kwestie van beschaving. Ook verdienen de vrijwilligers die dit belangrijke werk doen een fatsoenlijke werkplek. Deze structurele bijdrage is voor huisvestingslasten in welke vorm dan ook. Het college komt met een uitgewerkt voorstel naar de raad.

V10	dierenwelzijn	2020	2021	2022	2023
v10.1	extra bijdrage huisvesting dierentehuis			100	100
	subtotaal:	0	0	100	100

RECHTVAARDIGE LOKALE BELASTINGEN

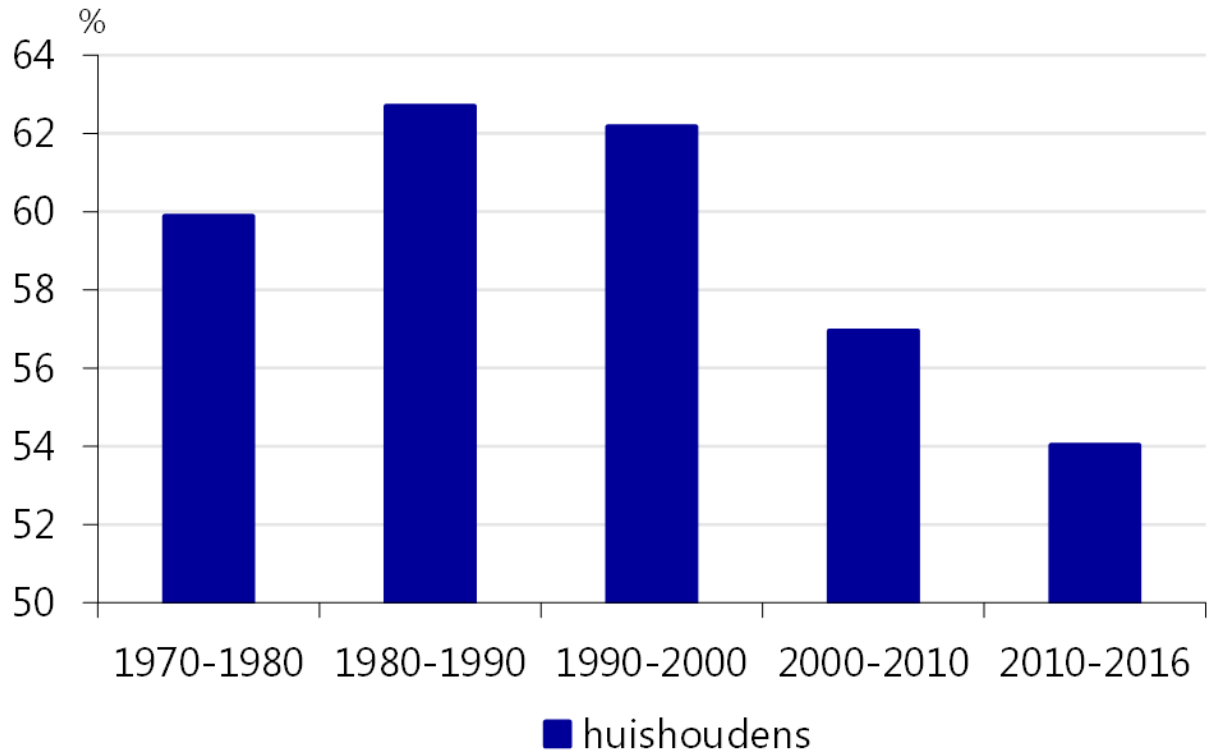
Bedrijven hebben de afgelopen tientallen jaren steeds hogere winsten gemaakt en betalen steeds minder belasting. Huishoudens zijn daar sterk bij achtergebleven. Als gemeente kunnen we dit deels compenseren door huishoudens te ontzien en bedrijven meer aan te spreken. We moeten ons daarbij wel realiseren dat de gemeentebelasting maar een klein deel van de lastendruk van huishoudens en bedrijven uitmaakt. Een gemiddeld bedrijf geeft meer geld uit aan koffie voor het personeel dan dat ze lokale lasten afdraagt. Daarnaast is het goed om onderscheid te maken tussen hardwerkende (kleine) ondernemers en vastgoedmagnaten en pandjesbazen die bezit uitponden en teren op de arbeid van anderen.

Hoewel het Nederland economisch weer voor de wind gaat, zien de werkenden hun inkomen nauwelijks stijgen. Een steeds groter deel van de economische groei verdwijnt in de zakken van speculerende aandeelhouders. [De Groene Amsterdammer 31 januari 2018](#)

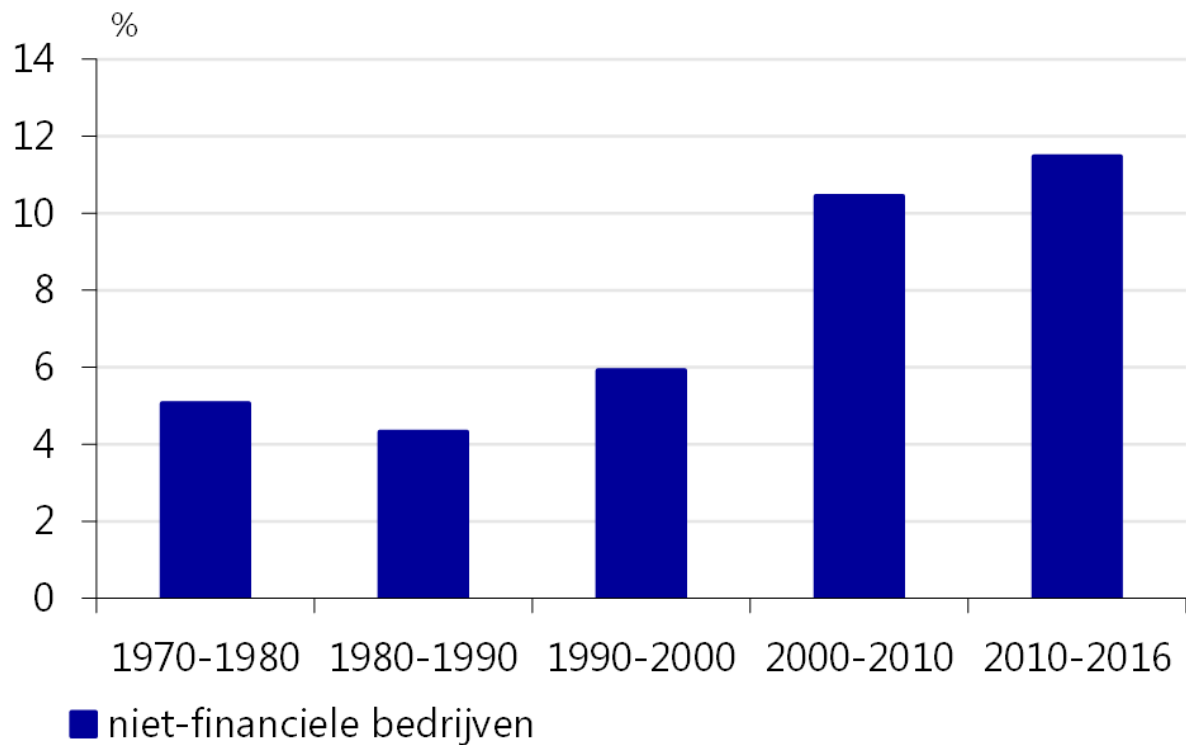
Besteedbaar inkomen van huishoudens staat al bijna veertig jaar stil

‘Het besteedbaar inkomen van huishoudens staat al bijna veertig jaar vrijwel stil. Een deel van de verklaring is dat de huishoudensgrootte in de afgelopen decennia is afgenomen. De belangrijkste reden is echter dat de groei van het huishoudinkomen achterblijft bij de groei van de totale economie. Vooral het aandeel van de economie dat naar bedrijven gaat, is sterk toegenomen. Meer geld wordt opgepot bij bedrijven en zij zijn ook winstgevender geworden.

Daarachter ligt echter een fundamentele verschuiving van het belang van arbeid naar het belang van kapitaal. Dit is een mondiaal fenomeen: in de meeste Westerse landen is het arbeidsinkomensaandeel in de afgelopen decennia sterk gedaald. De onderhandelingspositie van werknemers is afgenomen ten opzichte van werkgevers: automatisering, offshoring en de toegenomen flexibilisering dragen hier allemaal aan bij. In Nederland specifiek speelt de sterk toegenomen flexibilisering nog een extra grote rol.’ [Rabo Research 5 februari 2018](#)

[Figuur 1: Huishoudens krijgen een steeds kleiner deel van het nationaal inkomen](#)

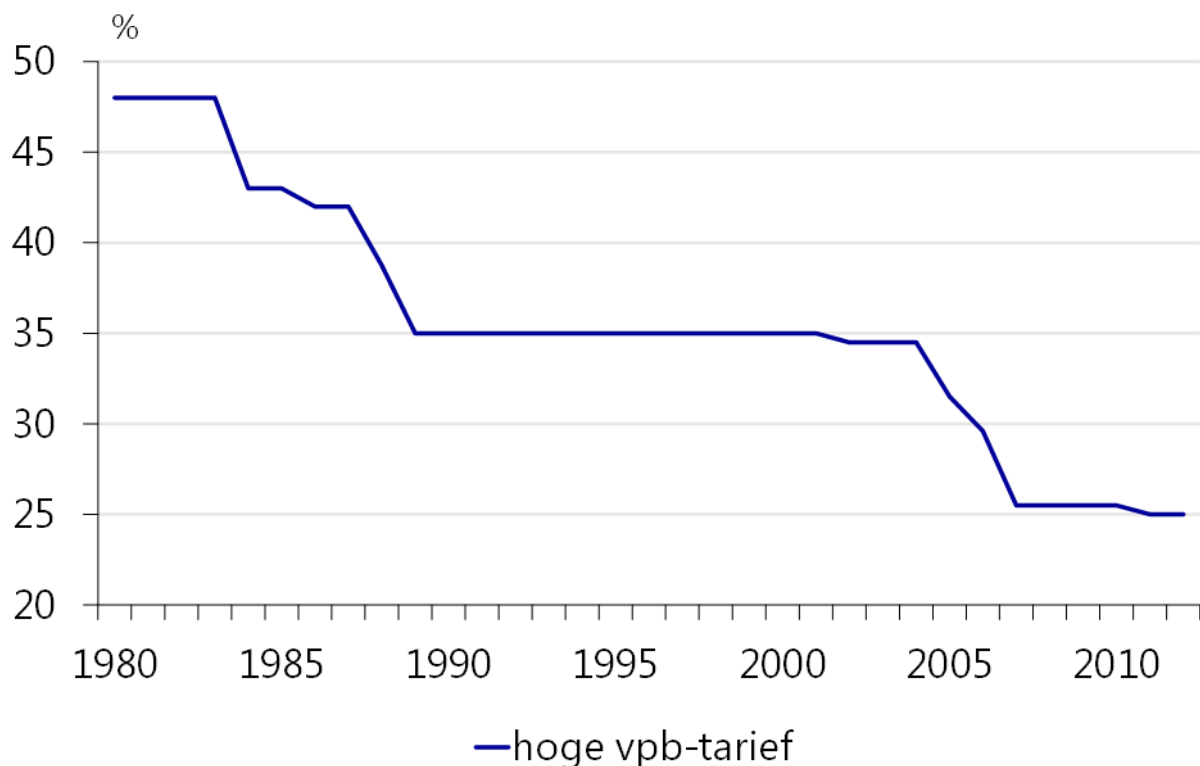

[Figuur 2: Aandeel niet-financiële bedrijven sinds de jaren tachtig bijna verdrievoudigd](#)

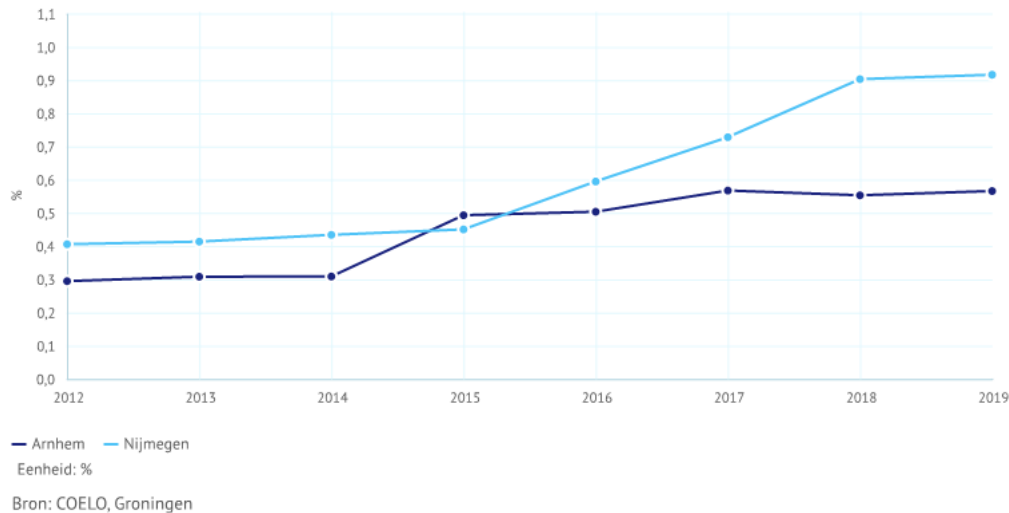
Belastingen van bedrijven en huishoudens in Nederland

Lokale belasting is maar een deel van de belasting die bedrijven en huishoudens betalen. Kijken we naar de bedrijven dan zien we dat de rijksbelastingen voor bedrijven zijn gedaald. Neem de vennootschapsbelasting: In Nederland geldt sinds 1 januari 2019 voor de eerste € 200.000 een tarief van 19% en voor het deel boven de €200.000 een tarief van 25%. Het Kabinet Rutte laat de vennootschapsbelasting de komende jaren nog verder zakken naar 21.7%. In de grafiek hieronder zien we de verlaging van de vennootschapsbelasting sinds de jaren '80 tot heden.

[Figuur 3: Vennootschapsbelasting sinds jaren '80 bijna gehalveerd.](#)

De belastingen zijn gedaald en het is dan ook geen verrassing dat de bedrijfswinsten en de uitkeringen aan aandeelhouders zijn gestegen. Bedrijven hebben over het algemeen dan ook ruimte om meer lokale belasting te gaan betalen. Arnhem besloot in 2014 tot een verhoging. Een verdere verhoging is niet alleen gerechtvaardigd maar kan ook probleemloos worden ingevoerd. De ontwikkelingen in Nijmegen laten dit zien. Het belastingtarief voor eigenaren van bedrijfstvastgoed is daar sinds 2015 verdubbeld.

Figuur 4: OZB tarief eigenaren niet-woningen in Nijmegen sinds 2015 verdubbeld.

Belasting- en premiedruk huishoudens verschillende welvaartsgroepen

Naast de verschillen tussen huishoudens en bedrijven is het ook goed om naar de verschillen in lastendruk tussen welvaartsgroepen te kijken.

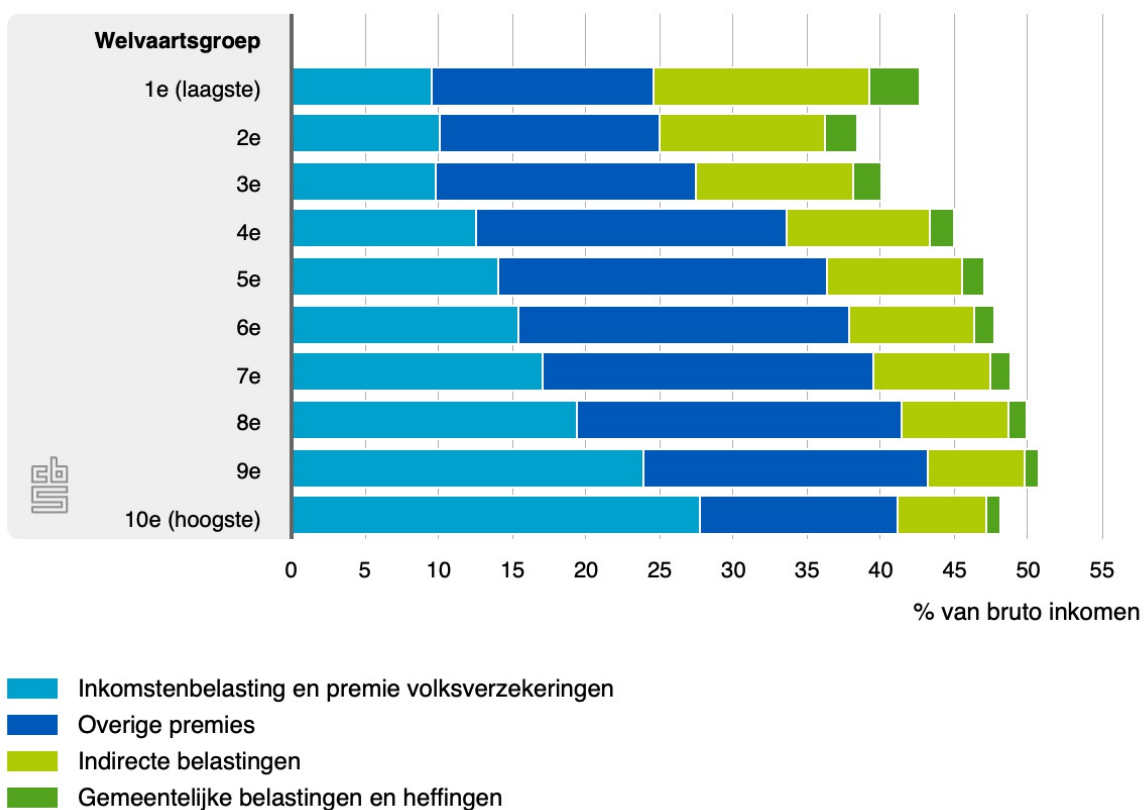
Huishoudens met lage welvaart betalen relatief veel lokale belasting

Uit gegevens van het CBS blijkt dat de lagere welvaartsgroepen relatief gezien veel gemeentelijke belasting betalen. Voor huishoudens in de laagste welvaartsgroep is de totale belasting- en premiedruk op het bruto-inkomen hoger dan in de tweede welvaartsgroep. In de laagste groep komen relatief veel zelfstandigen en studenten voor met zeer lage inkomens, terwijl ze wel diverse noodzakelijke uitgaven moeten doen. Hun uitgaven zijn in doorsnee beduidend hoger dan hun inkomen. Daardoor zijn de indirecte belastingen en heffingen relatief hoog in vergelijking met het inkomen.

Huishoudens met hoge welvaart betalen relatief weinig lokale belasting

De druk voor huishoudens in de hoogste welvaartsgroep is lager dan in de negende welvaartsgroep. Zo bestaat de hoogste groep voor een deel uit vermogende AOW'ers die weliswaar veel inkomstenbelasting verschuldigd zijn, maar geen premies voor AOW en pensioen meer hoeven te betalen. Daarnaast bevat deze groep relatief veel ondernemers. Ook zij betalen veel inkomstenbelasting, maar vaak weinig tot geen premies voor inkomensverzekeringen en private pensioenen. Hun vangnetten bouwen zij op in hun eigen bedrijf.

10.1.2 Totale belasting- en premiedruk, 2015

Figuur 5: Totale lasten en premiedruk welvaartsgroepen

Huishoudens betalen bij de SP minder, vastgoedmagnaten meer.

Zoals we hierboven hebben laten zien zijn de huishoudens de afgelopen tientallen jaren stil blijven staan, terwijl aandeelhouders flink hebben weten te profiteren. Met de belastingkeuzes van het college krijgt het bedrijfsleven en met name de vastgoedsector er nog een belastingvoordeel bovenop en stijgen de lasten van huurders en huiseigenaren juist enorm. Dit draaien we om. Daar zijn huisjesmelkers misschien niet blij mee, maar de meeste Arnhemmers wel. Alle huurders gaan er behoorlijk op vooruit bij de SP. Ook mensen met een koopwoning profiteren. Behalve als de koopwoning 505.000 euro of meer waard is. Dan moet er bij de SP meer belasting betaald worden.

Een impuls voor de lokale economie

Naast dat dit sociaal is om te doen, levert het ook een impuls op voor de lokale economie; huishoudens geven deze belastingvoordelen vaak direct weer lokaal uit. Dit geldt met name voor de lagere inkomens. Ook voor de gemeente heeft het gunstige effecten; de kans dat mensen in armoede en schulden terecht komen neemt af naar mate ze wat meer te besteden krijgen. We realiseren ons dat de effecten beperkt zullen zijn, maar ze zijn er wel degelijk. En voor een alleenstaande werkende moeder zijn twee tientjes in de maand extra waarschijnlijk zeer welkom.

Een rechtvaardig en beter lokaal belastingstelsel

We maken het lokale belastingstelsel niet alleen rechtvaardiger, maar ook beter. Ondanks de belastingvoordelen voor huishoudens halen we in totaal meer belastinggeld op. Dit geld investeren we in onze lokale samenleving en economie; we verkleinen de tweedeling tussen arm en rijk, verbeteren de zorg in plaats van deze af te breken. Dit rechtvaardige en betere lokale belastingstelsel bereiken we in 4 stappen.

v11.1 De afvalstoffenbelasting voor huishoudens wordt verminderd.

De kosten voor de inzameling van afval zijn toegenomen omdat bedrijven daarvoor hogere kosten in rekening brengen. Het bedrijfsleven verdient niet alleen aan de inzameling, maar ook aan de verwerking van afval. Daarnaast handelen bedrijven in afval en wordt er door bedrijven in ontwikkelingslanden afval in de natuur gedumpt,

terwijl Arnhemmers betaald hebben om dit keurig te laten verwerken. Arnhemmers zijn afhankelijk van bedrijven voor het doen van dagelijkse boodschappen. Bedrijven gebruiken bij de verkoop van deze producten allerlei verpakkingsmateriaal om hun winstmarge te vergroten. Onterecht worden mensen, de consument, als vervuiler aangemerkt, terwijl deze dat nauwelijks kan beïnvloeden. Wij kiezen ervoor om het bedrijfsleven mee te laten betalen voor deze kosten. Het liefst zouden wij rechtstreeks de bedrijven die verdienen aan vervuiling belasten, maar dat staat de landelijke wetgever ons niet toe. Daarom belasten wij de eigenaren van bedrijfstuurgoed in zijn algemeenheid. Dit vinden wij niet ideaal, maar wel een stuk rechtvaardiger dan het huidige systeem. Twee-derde deel van de afvalstoffenheffing wordt geïncorporeerd in de OZB. De helft daarvan gaat naar de OZB niet-woningen, de andere helft naar de OZB-woningen. Vastgoedmagnaten gaan meer betalen. Huishoudens minder.

v11.2 Rechtvaardigere lokale lasten via de rioolheffing voor woningen

Het gebruikersdeel van de rioolheffing gaat naar het eigenarendeel. Dit is logisch omdat een woning zonder rioolaansluiting immers minder waard is. Huurders betalen door deze maatregel minder lokale lasten. Voor bewoners van koopwoningen pakt deze maatregel neutraal uit. Zij zijn immers gebruiker en eigenaar tegelijkertijd. Vastgoedpartijen gaan als gevolg van deze maatregel meer lokale lasten betalen.

v11.3 Rechtvaardigere lokale lasten via de rioolheffing voor bedrijven

Het gebruikersdeel van de rioolheffing gaat naar het eigenarendeel. Dit is logisch omdat een bedrijf zonder riool aansluiting immers minder waard is. Ondernemers die geen eigen pand bezitten, betalen door deze maatregel minder lokale lasten. Voor ondernemers die vanuit hun eigen pand ondernemen pakt deze maatregel neutraal uit. Zij zijn immers gebruiker en eigenaar tegelijkertijd. Vastgoedpartijen gaan als gevolg van deze maatregel meer lokale lasten betalen.

d1 Extra belastingopbrengst

Naast deze maatregelen halen we in totaal 10 miljoen extra aan lokale lasten op bij bedrijven. Twee miljoen komt van de gebruikers en acht miljoen komt van de eigenaren. Dit geld investeren we in onze samenleving en economie. We verkleinen de armoede en de tweedeling tussen arm en rijk. Dit komt indirect ook het bedrijfsleven ten goede. Kleine ondernemers en zelfstandigen in armoede krijgen extra financiële ondersteuning van de SP.

Verrekenen eigenaren hogere lasten niet meteen door in de huur?

Een tegenwerping die regelmatig wordt gehoord tegen verhoging van de eigenaarslasten is dat eigenaren dit (op termijn) gaan doorbelasten aan huurders. De hoogte van de huur wordt echter niet bepaald door de hoogte van de OZB, maar door de wetten van vraag en aanbod. Vastgoedpartijen opereren commercieel en hebben de huren al opgedreven tot het maximale rendement. Hogere lasten gaan ten koste van de winst van aandeelhouders. Voor huurwoningen geldt bovendien een woningpuntensysteem wat de maximumhoogte van de huren bepaalt. De OZB maakt daar geen deel van uit. Pandjesbazen zullen dus een deel van hun winst moeten afstaan.

Corporatiewoningen

Corporaties moeten de huren matigen. Dat kunnen ze wat de SP betreft doen door te snijden in directie- en managementkosten, door minder sloop- en nieuwbouwprojecten aan te gaan en door meer te renoveren. De SP steunt ze daarbij door het klimaatfonds in te zetten voor de aanpak van schimmelwoningen.

Doorrekening belastingmaatregelen

We hebben ons pakket aan maatregelen laten doorrekenen door de ambtelijke organisatie. De effecten op huurders, bewoners van een koopwoning, ondernemers en vastgoedpartijen zijn op de volgende pagina's in beeld gebracht.

Een woning met WOZ-waarde⁹ van €107.000,-

Een huurder (=gebruiker) van zo'n woning betaalde in 2019 €287,- aan lokale belasting. In de begroting van het college stijgen de lasten van deze huurder in 2020 met 9 % naar €311,-. De steenrijke huurbaas (=eigenaar) blijft €211,- betalen, een belastingverlaging ten opzichte van de inflatie!

Bij de SP gaat de huurder van deze woning in 2020 nog maar €90,- euro belasting betalen. Dat is een daling van 69%. Ten opzichte van de begroting van het college scheelt dat €211,- Geld wat de huurder zal besteden in de lokale economie of helpt voorkomen dat hij in armoede of schulden terecht komt. De rijke pandjesbaas gaat 37% meer belasting betalen.

Is de woning een koopwoning dan gaat de bewoner (=eigenaar/gebruiker) bij het college 5% meer belasting betalen. Bij de SP 24% minder. Dat scheelt €142,-.

€ = bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van 2019.

Woning met een WOZ-waarde van: 100.000						
Variant:	Begroting 2019					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-	0%	170	0%	170	0%
RIOOL	42	0%	83	0%	42	0%
AFVAL	245	0%	245	0%	-	0%
TOTAAL	287	0%	498	0%	211	0%

Woning met een WOZ-waarde van: 107.000						
Variant:	College					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		170	0%	170	0%
RIOOL	41	-1%	82	-1%	41	-1%
AFVAL	270	10%	270	10%	-	0%
TOTAAL	311	9%	522	5%	211	0%

Woning met een WOZ-waarde van: 107.000						
Variant:	SP					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		249	47%	249	47%
RIOOL	-	-100%	41	-50%	41	-1%
AFVAL	90	-63%	90	-63%	-	0%
TOTAAL	90	-69%	380	-24%	290	37%

⁹ Aangenomen is dat deze woning vorig jaar een WOZ-waarde had van €100.000,- maar in waarde is gestegen en nu een waarde van €107.000 heeft.

Een woning met WOZ-waarde¹⁰ van €214.000,-

Een woning van gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Arnhem. Is deze woning een koopwoning, dan betaalde de bewoner (=eigenaar/gebruiker) in 2019 een bedrag van €761,- aan lokale belastingen. Bij het College gaat hij in 2020 meer betalen: €774,-. Bij de SP gaat hij aanzienlijk minder betalen: €670,-.

Wordt de woning verhuurd dan betaalt de verhuurder (=eigenaar) bij het College 2% **minder** belasting dan in 2020. De huurder (=gebruiker) gaat 7% **meer** betalen. Bij de SP is het andersom; de huurder is 73% goedkoper uit en zijn huurbaas betaalt 35% meer. Dat scheelt de huurder €262,- ten opzichte van de begroting van het College; dat is van groot belang, juist in deze categorie huurwoningen zitten mensen die ondanks een redelijk inkomen moeite hebben om rond te komen. Voor tal van regelingen komen zij niet in aanmerking.

€= bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van 2019.

Woning met een WOZ-waarde van: 204.000						
Variant:	Begroting 2019					
	Huurder		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-	0%	347	0%	347	0%
RIOOL	85	0%	169	0%	85	0%
AFVAL	245	0%	245	0%	-	0%
TOTAAL	330	0%	761	0%	431	0%

Woning met een WOZ-waarde van: 214.000						
Variant:	College					
	Huurder		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		340	-2%	340	-2%
RIOOL	82	-3%	164	-3%	82	-3%
AFVAL	270	10%	270	10%	-	0%
TOTAAL	352	7%	774	2%	422	-2%

Woning met een WOZ-waarde van: 214.000						
Variant:	SP					
	Huurder		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		498	44%	498	44%
RIOOL	-	-100%	82	-51%	82	-3%
AFVAL	90	-63%	90	-63%	-	0%
TOTAAL	90	-73%	670	-12%	580	35%

¹⁰ Aangenomen is dat deze woning vorig jaar een WOZ-waarde had van €204.000,- maar in waarde is gestegen en nu een waarde van €214.000 heeft.

Een woning met WOZ-waarde¹¹ van €500.000,-

Woningen in deze prijsklasse zijn voor het overgrote deel koopwoningen. De bewoners (eigenaar/gebruiker) van deze woning gaan bij het college €1.448 belasting betalen. Twee euro meer dan vorig jaar en ook twee euro meer dan wat zij bij de SP kwijt zijn.

€ = bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van 2019.

Woning met een WOZ-waarde van: 475.000						
Variant:	Begroting 2019					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-	0%	807	0%	807	0%
RIOOL	197	0%	394	0%	197	0%
AFVAL	245	0%	245	0%	-	0%
TOTAAL	442	0%	1.446	0%	1.004	0%

Woning met een WOZ-waarde van: 500.000						
Variant:	College					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		794	-2%	794	-2%
RIOOL	192	-3%	384	-3%	192	-3%
AFVAL	270	10%	270	10%	-	0%
TOTAAL	462	5%	1.448	0%	986	-2%

Woning met een WOZ-waarde van: 500.000						
Variant:	SP					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		1.164	44%	1.164	44%
RIOOL	-	-100%	192	-51%	192	-3%
AFVAL	90	-63%	90	-63%	-	0%
TOTAAL	90	-80%	1.446	0%	1.356	35%

€ = bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van 2019.

¹¹ Aangenomen is dat deze woning vorig jaar een WOZ-waarde had van €475.000,- maar in waarde is gestegen en nu een waarde van €500.000 heeft.

Een woning met WOZ-waarde¹² van €1.000.000,-

Woningen in deze prijsklasse zijn zelden huurwoningen. De bewoners (eigenaar/gebruiker) van deze woning gaan bij het college €2.625 belasting betalen. Drieëntwintig euro minder dan vorig jaar. Bij de SP zijn zij duurder uit: €2.802,- een stijging van 6% ten opzichte van 2019.

€ = bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van 2019.

Woning met een WOZ-waarde van: 950.000						
Variant:	Begroting 2019					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-	0%	1.614	0%	1.614	0%
RIOOL	394	0%	789	0%	394	0%
AFVAL	245	0%	245	0%	-	0%
TOTAAL	639	0%	2.648	0%	2.008	0%

Woning met een WOZ-waarde van: 1.000.000						
Variant:	College					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		1.587	-2%	1.587	-2%
RIOOL	384	-3%	768	-3%	384	-3%
AFVAL	270	10%	270	10%	-	0%
TOTAAL	654	2%	2.625	-1%	1.971	-2%

Woning met een WOZ-waarde van: 1.000.000						
Variant:	SP					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	-		2.328	44%	2.328	44%
RIOOL	-	-100%	384	-51%	384	-3%
AFVAL	90	-63%	90	-63%	-	0%
TOTAAL	90	-86%	2.802	6%	2.712	35%

¹² Aangenomen wordt dat deze woning vorig jaar een WOZ-waarde had van €950.000,- maar in waarde is gestegen en nu €1.000.000 waard is.

Een niet-woning met WOZ-waarde¹³ van €100.000,-

Een voorbeeld van een winkelpand. Heeft de ondernemer het pand niet zelf in bezit dan betaalt hij bij de SP €7,- minder belasting. De vastgoedbaas gaat €437,- meer betalen. Omdat alle lasten zijn gerelateerd aan de OZB kunnen we bij niet-woningen met een voorbeeld volstaan. De percentages blijven ongewijzigd. Het tarief voor eigenaar niet-woningen komt bij de SP in de buurt van dat van Nijmegen te liggen.

€ = bedrag in hele euro's. % = stijging of daling ten opzichte van concept mjpgb-2020

Niet-woning met een WOZ-waarde van: 100.000						
Variant:	College					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	196	0%	785	0%	589	0%
RIOOL	62	0%	123	0%	62	0%
TOTAAL	258	0%	908	0%	651	0%

Niet-woning met een WOZ-waarde van: 100.000						
Variant:	SP					
	gebruiker		eigenaar/gebruiker		eigenaar	
belasting	€	%	€	%	€	%
OZB	251	28%	1.278	63%	1.027	74%
RIOOL	-	-100%	62	-50%	62	0%
TOTAAL	251	-3%	1.339	47%	1.088	67%

¹³ Aangenomen wordt dat deze woning vorig jaar een WOZ-waarde had van €950.000,- maar in waarde is gestegen en nu €1.000.000 waard is.

Dekkingsvoorstellen

d1 Te gebruiken belastingruimte bij bedrijfsleven

De totale opbrengst van de lokale lasten wordt met 10 miljoen euro verhoogd.

d2 Septembercirculaire

De middelen kunnen veilig worden ingeboekt. Er is geen voorjaarsnota vastgesteld door de raad, dat maakt het ook logisch om te doen. De extra middelen voor 2019 zijn bij 2020 gevoegd.

d3 Jaarlijks budget autobereikbaarheid

Het budget is als gevolg van het coalitieakkoord opgehoogd. Dit geld is elders nodig.

d4 Structureel blijven sparen voor betere solvabiliteit

De spaarpot is niet nodig. De tegenbegroting zorgt voor voldoende weerstandscapaciteit. De rente op de schulden is nihil. Investeren in de samenleving geeft meer rendement.

d5 Parkeertarieven en legestarieven stijgen niet

In 2019 zijn de tarieven en leges bevroren. Het ontstane gat wordt ingelopen in 2020. Daarnaast worden de parkeertarieven en leges (met de inflatie) verhoogd.

d6 Extra wegenonderhoud

Het college heeft verkozen extra middelen voor wegenonderhoud vrij te maken. Dat geeft de mogelijkheid er €500.000 per jaar op te besparen.

d7 Park Lingezegen afromen reserves

Park Lingezegen heeft behoorlijke reserves opgebouwd. Deze zijn niet in die mate nodig. We verwijzen hierbij naar de berekening van het lid van Es.

d8 Taakstelling diverse gemeenschappelijke regelingen

Het college komt met een raadsvoorstel voor een invulling van deze taakstelling.

d9 Vrijval kwijtscheldingen

Omdat huurders bij de SP veel minder belasting gaan betalen zijn er ook minder kosten voor kwijtschelding van lokale lasten nodig.

d10 Kapitaallasten cultuurinvesteringen

De Lauwersgrachtambitie kan prima gerealiseerd worden met €600.000,- per jaar minder aan gemeentelijke bijdrage voor de kapitaallasten. Het bedrag wat nu in de begroting staat is een politiek opgehoogd bedrag. Daar kunnen we onmogelijk mee akkoord gaan. Daarnaast zal ook de provincie (moeten) gaan bijdragen.

d11 Taakstelling personeel en organisatie

Een zeer bescheiden taakstelling op een overhead van meer dan 82 miljoen euro per jaar; het college kan dit naar eigen inzicht invullen.

d12 Taakstelling bestuur (-5%)

Bij de gemeenteraad en het college kan het allemaal best een beetje minder. Daarom een taakstelling op het onderdeel bestuur van 5%. Het college komt in samenspraak met de vicevoorzitter tot een voorstel aan de raad.

d13 Mogelijk maken markt langs Jansbeek

De markt staat op de Markt. Verplaatsen is niet nodig. Dit bespaart een hoop geld, want er hoeven geen verplaatsingskosten te worden betaald. Ook hoeft er geen nadeelcompensaties aan de ondernemers in het gebied te worden uitgekeerd - kosten die nu niet in de begroting zijn opgenomen, waarmee het verplaatsen van de markt duurder is dan door het college wordt geschetst.

d14 Transformatieopgave werk & inkomen met natuurlijk verloop

De transformatie gaat geleidelijk en met natuurlijke uitstroom en behoud van personeel. De financiële taakstelling op de transformatie is weggenomen. (zie v5.1 en v5.2) In 2018 is het gelukt om daar mee 1mln vrij te spelen- zie jaarrekening.

d15 Deels vervallen knelpunt hogere kosten kwijtschelding

Omdat huurders bij de SP veel minder belasting gaan betalen zijn er ook minder kosten voor kwijtschelding van lokale lasten nodig.

D	dekkingsvoorstellen:	2020	2021	2022	2023
d1	te gebruiken belastingruimte bedrijfsleven	10.000	10.000	10.000	10.000
d2	september circulaire	4.300	6.300	6.800	5.600
d3	jaarlijks budget autobereikbaarheid	700	700	700	700
d4	structureel blijven sparen voor betere solvabiliteit				2700
d5	parkeertarieven en legestarieven stijgen niet	250	250	250	250
d6	extra wegenonderhoud	500	500	500	500
d7	Park Lingezegen afromen reserves	250	250	250	
d8	taakstelling diverse gemeenschappelijke regelingen		100	150	150
d9	vrijval kwijtscheldingen	1300	1300	1300	1300
d10	kapitaallasten cultuurinvesteringen				600
d11	taakstelling personeel en organisatie	500	1200	1200	1200
d12	taakstelling bestuur (-5%)	329	329	329	329
d13	mogelijk maken jansbeek langs markt	250			
d14	transformatieopgave werk & inkomen met natuurlijk verloop	2416	554	554	554
d15	deels vervallen knelpunt hogere kosten kwijtschelding	130	130	130	130
	totaal:	20.925	21.613	22.163	24.013

Financiële hoofdlijnen Tegenbegroting

Onderstaande tabel geeft het overzicht op financiële hoofdlijnen van de Tegenbegroting weer:

financiële hoofdlijnen

V	bestedingsvoorstellen	2020	2021	2022	2023
V1	versterking democratie	70	270	270	270
V2	wijkaanpak 2.0	50	3100	2100	2100
V3	schrappen bezuinigingen zorg en jeugdzorg	4570	6310	7160	7200
V4	zorg en jeugdzorg	10650	5700	4700	4700
V5	schrappen bezuinigingen armoedebestrijding & werk	0	268	990	2141
V6	werk, inkomen, armoedebestrijding en schuldhulp	350	3050	3050	3550
V7	maatschappelijke opvang	1010	1060	1060	1060
V8	sport, bewegen	300	800	1700	1700
V9	wonen	20	100	100	100
V10	dierenwelzijn	0	0	100	100
V11	lastendrukverschuivingen	0	0	0	0
	totaal:	17020	20658	21230	22921
D	dekkingsvoorstellen	2020	2021	2022	2023
	totaal:	20.925	21.613	22.163	24.013
S	subresultaat	2020	2021	2022	2023
D	dekkingsvoorstellen	20.925	21.613	22.163	24.013
V	bestedingsvoorstellen.	17020	20658	21230	22921
	totaal:	3.905	955	933	1.092
R	resultaat:	2020	2021	2022	2023
	subresultaat	3.905	955	933	1.092
	toevoeging aan algemene reserve	3.905	955	933	1.092
	resultaat:	0	0	0	0

Gezonde gemeentefinanciën; de tegenbegroting slaagt er wel in.

Gezonde gemeentefinanciën zijn noodzakelijk om Arnhem sociaal te houden. Als er te weinig reserves zijn moet er namelijk onmiddellijk gesneden worden bij tegenvallers. Ook moeten we voorkomen dat we onder verscherpt toezicht van de Provincie komen te staan, want dan wordt er alsnog op bezuinigd op belangrijke zaken als de zorg. Deze tegenbegroting is dan ook zo ingericht dat dit voorkomen wordt. We hebben er niets aan als de gemeente 'failliet' gaat. De ambtenaren van financiën hebben een doorrekening gemaakt. De tegenbegroting zorgt voor voldoende reserves. De benodigde 'weerstandsfactor' van 1.4 wordt gehaald. Iets wat van de begroting van het College niet gezegd kan worden. Onderstaande tabel brengt dat in beeld:

Originele reeks MJPB	2020	2021	2022	2023
Weerstandsfactor	1,0	1,0	1,0	1,1
kwijtschelding op 1,3 miljoen				
Effect op MJPB van tegenbegroting	2020	2021	2022	2023
Effect op de AR van de tegenbegroting	3.905	955	933	1.092
Effect op weerstandsfactor	1,1	1,2	1,2	1,4
kwijtschelding op 1,6 miljoen				
Effect op MJPB van tegenbegroting	2020	2021	2022	2023
Effect op de AR van de tegenbegroting	4.205	1.255	1.233	1.392
Effect op weerstandsfactor	1,1	1,2	1,3	1,4

Financieel Overzicht Tegenbegroting

V bestedingsvoorstellen:

V1	versterking democratie	2020	2021	2022	2023
v1.1	referendum		100	100	100
v1.2	stemkaart campagne in wijken met lage opkomst		20	20	20
v1.3	versterking lokale omroep	20	100	100	100
v1.4	fonds voor onderzoeksjournalistiek	50	50	50	50
	subtotaal:	70	270	270	270
V2	SP-buurtaanpak 2.0 (voormalige Kracht & GS0III-preventiewijken)	2020	2021	2022	2023
v2.1	stimuleringsregeling wijk economie kleine ondernemers		500	500	500
v2.2	ondersteuning wijkagenten		500	500	500
v2.3	winkelcentrum Drieslag malburgen + DWS		1000		
v2.4	extra wijkbudgetten SP-buurtaanpak 2.0 wijken		1000	1000	1000
v2.5	spreiding doelgroepen	50	100	100	100
	subtotaal:	50	3100	2100	2100
V3	schrappen bezuinigingen zorg en jeugdzorg	2020	2021	2022	2023
v3.1	schrappen bezuiniging beschermd wonen	2400	4000	4000	4000
v3.2	schrappen bezuiniging verblijfszorg jeugd			750	750
v3.3	schrappen bezuiniging ambulante begeleiding WMO	1400	1400	1400	1400
v3.4	schrappen bezuiniging dagbesteding	200	200	200	200
v3.5	schrappen bezuiniging doelgroepenvervoer	250	250	250	250
v3.6	schrappen bezuiniging activerend werk	20	160	160	200
v3.7	geen bezuiniging dmv poh jeugd	200	200	200	200
v3.8	geen bezuiniging dmv hervormen drang	100	100	100	100
v3.9	geen bezuiniging aanpassen inzet sociale wijkteams			100	100
	subtotaal:	4570	6310	7160	7200
V4	zorg en jeugdzorg	2020	2021	2022	2023
v4.1	bestrijding zorgcowboys	50	100	100	100
v4.2	eigen risico voor minima >130% afgedekt in eigen risico	2100	2100	2100	2100
v4.3	gratis aanvul. zorgverz. met goede tandzorg voor minima >130%	2400	2400	2400	2400
v4.4	zorgbuurthuis	100	100	100	100
v4.5	bijdrage aan sociaal noodfonds zorg + participatie	6000	1000		
	subtotaal:	10650	5700	4700	4700
V5	schrappen bezuinigingen armoedebestrijding & werk	2020	2021	2022	2023
v5.1	geen financiële taakstelling op BUIG				2000
v5.2	geen financiële taakstelling op ambitie Doorbraak naar Werk		150	872	23
v5.3	geen bezuinigingen op Gelrepas		118	118	118
	subtotaal:	0	268	990	2141

V6	werk, inkomen, armoedebestrijding en schuldhulp	2020	2021	2022	2023
v6.1	doorontwikkeling scalabor tbv doelgroep		500	500	1000
v6.2	extra bijdrage aan voedselbank	200	150	150	150
v6.3	gratis OV abonnement minima 130%		1700	1700	1700
v6.4	ondersteuning kleine zelfstandigen en zzp'ers	50	500	500	500
v6.5	huisvesting diverse stichtingen armoedebestrijding	100	200	200	200
	subtotaal:	350	3050	3050	3550
V7	maatschappelijke opvang	2020	2021	2022	2023
v7.1	niet bezuinigen op vrouwenopvang	200	200	200	200
v7.2	niet bezuinigen op maatschappelijke opvang	760	760	760	760
v7.3	dakloosheid voorkomen en verhelpen	50	100	100	100
	subtotaal:	1010	1060	1060	1060
V8	sport en bewegen	2020	2021	2022	2023
v8.1	versterking sportverenigingen krachtwijken	100	300	300	300
v8.2	onderzoek en investeringen fietsinfrastructuur	100	100	1000	1000
v8.3	verkleinen gezondheidsverschillen wijken	100	400	400	400
	subtotaal:	300	800	1700	1700
V9	wonen	2020	2021	2022	2023
v9.1	klimaatfonds naar verduurzamen schimmelwoningen	0	0	0	0
v9.2	nieuwe woonbuurt camping arnhem	0	0	0	0
v9.3	aanpak huisjesmelkers	20	100	100	100
	subtotaal:	20	100	100	100
V10	dierenwelzijn	2020	2021	2022	2023
v10.1	extra bijdrage huisvesting dierentehuis			100	100
	subtotaal:	0	0	100	100
V11	lastendrukverschuivingen	2020	2021	2022	2023
v11.1	afvalstoffen: 66% incorp. in ozb woning & niet-woning (eig.) 50/50	0	0	0	0
v11.2	riool: gebruikersdeel 100% incorporeren in ozb woning (eig.)	0	0	0	0
v11.3	riool: gebruikersdl. niet-woning 100% incorp. in ozb niet-woning (eig.)	0	0	0	0
	subtotaal:	0	0	0	0

D Dekkingsvoorstellen

D	dekkingsvoorstellen:	2020	2021	2022	2023
d1	te gebruiken belastingruimte bedrijfsleven	10.000	10.000	10.000	10.000
d2	september circulaire	4.300	6.300	6.800	5.600
d3	jaarlijks budget autobereikbaarheid	700	700	700	700
d4	structureel blijven sparen voor betere solvabiliteit				2700
d5	parkeertarieven en legestarieven stijgen niet	250	250	250	250
d7	extra wegenonderhoud	500	500	500	500
d8	Park Lingezegen afromen reserves	250	250	250	
d9	taakstelling diverse gemeenschappelijke regelingen		100	150	150
d10	vrijval kwijtscheldingen	1300	1300	1300	1300
d11	kapitaallasten cultuurinvesteringen				600
d12	taakstelling personeel en organisatie	500	1200	1200	1200
d13	taakstelling bestuur (-5%)	329	329	329	329
d14	mogelijk maken jansbeek langs markt	250			
d15	transformatieopgave werk & inkomen met natuurlijk verloop	2416	554	554	554
d16	deels vervallen knelpunt hogere kosten kwijtschelding	130	130	130	130
	totaal:	20.925	21.613	22.163	24.013

